

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه	: موسوی، سید محمد مهدی، ۱۳۵۹-
عنوان و نام پدیدآور	: امامت/ به کوشش: سید محمد مهدی موسوی.
مشخصات نشر	: قم: نشر معارف اهل بیت الطاهرين عليه السلام ، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۳۸۶ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۶۳-۴۶-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا.
یادداشت	: بالای عنوان نقد اندیشه‌ی سلفی‌گری ایرانی.
یادداشت	: کتابنامه: ص ۳۷۱ - ۳۸۶؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: نقد اندیشه‌ی سلفی‌گری ایرانی.
موضوع	: امامت -- دفاعیه‌ها
موضوع	: Imamate -- Apologetic works
موضوع	: امامت -- ردیه‌ها
موضوع	: Imamate -- Controversial literature
رده بندی کنگره	: BP ۲۲۳
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۳۵۴۶۹۰

(نقد اندیشه‌ی سلفی‌گری ایرانی)

امامت

سید محمد مهدی موسوی

امامت

(نقد اندیشه‌ی سلفی‌گری ایرانی)

سید محمد مهدی موسوی

● ناشر: نشر معارف اهل بیت الطاهرین علیهم السلام

● شمارگان: ۵۰۰

● نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۲

● شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۵۶۶۳-۴۶-۶

نشانی: قم، خیابان بسیج، نرسیده به گلزار شهدا، نبش کوچه ۳۹

سایت: www.emamat.org

نشانی الکترونیکی: info@emamat.org

تلفن تماس: ۰۲۵-۳۳۵۵۳۶۵۸



فهرست مطالب

مقدمه پژوهشکده.....	۱۳
پیشگفتار.....	۱۵
معرفی اجمالی جریان سلفی‌گری ایرانی.....	۲۱
مهم‌ترین شاخصه‌ها.....	۲۳
۱. دوری از بدنه اصیل حوزه علمیه و مرجعیت عظام.....	۲۳
۲. تقلید از نگرش‌های سلفی مانند خرافه‌زدایی و اصلاح دینی.....	۲۴
۳. ظاهرگرایی یا قرآن‌بسندگی.....	۲۵
۴. تشکیل حلقه‌های درسی.....	۲۶

فصل اول: امامت در اندیشه جریان سلفی‌گری ایرانی / ۲۷

گفتار اول: ماهیت و مفهوم‌شناسی امامت در آرای سلفی‌گری ایرانی.....	۲۹
۱. حوزه ماهیت و مفهوم‌شناسی.....	۳۱
۱. انکار معنای اصطلاحی «امام» در خوانش شیعی.....	۳۲
۲. انکار ضرورت و لزوم پیروی.....	۳۳
۳. انکار حجة‌الله بودن امام.....	۳۴
۴. انکار خلیفه‌الله بودن امام.....	۳۴
۵. انکار وصایت امامان.....	۳۵
گفتار دوم: آرای سلفی‌گرایان ایرانی در شرایط و ویژگی‌های اصلی امامت.....	۳۷
۲. حوزه ویژگی‌های اصلی (شرایط امامت).....	۳۷
۱. انکار نصب و نص الهی در امامت.....	۳۷
۲. انکار علم خاص.....	۴۲
۱-۲. انکار علم غیب که به وفور در آثار مختلف این جریان به چشم می‌خورد.....	۴۲
۲-۲. انکار شأن تبیین معارف قرآن برای پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم‌السلام.....	۴۲
۳-۲. انکار آگاهی امامان به همه زبان‌ها.....	۴۳
۴-۲. انکار شهادت بر اعمال.....	۴۴

۴۶	۲-۵. انکار مقام تحدیث
۴۷	۲-۶. انکار تقدیر امور در شب قدر
۴۸	۲-۷. عدم انحصار مرجعیت علمی در اهل بیت علیهم السلام
۴۹	۲-۸. انکار بداء
۴۹	۳. انکار عصمت
۵۱	۴. تردید در افضلیت علی علیه السلام
۵۳	گفتار سوم: دیدگاه سلفی‌گرایان ایرانی در سایر ویژگی‌های امامت
۵۳	۳. دیدگاه سلفی‌گری ایرانی در سایر ویژگی‌های امامت
۵۳	۱. انکار ولایت تکوینی
۵۴	۲. انکار شفاعت
۵۵	۳. انکار معجزه و کرامات امامان
۵۶	۴. خلقت نوری اهل بیت علیهم السلام
۵۷	۵. انکار رجعت
۵۷	۶. انکار مهدویت (ویژگی خاص حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف)
۵۸	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

فصل دوم: نقد آرای سلفی‌گری ایرانی در مفهوم‌شناسی امامت و واژگان مرتبط / ۶۳

۶۵	گفتار اول: بررسی دیدگاه سلفی‌گری ایرانی در واژه «امام» و «حجت»
۶۵	۱. انکار معنای اصطلاحی «امام» در خوانش شیعی
۶۶	کتاب آسمانی
۷۰	۲. انبیای الهی
۷۲	۳. انکار حجیت امامان
۷۲	۳-۱. انکار حجیت در قرآن
۷۴	۳-۲. انکار حجیت در روایات
۷۵	گفتار دوم: قرآن کریم و خلافت الهی پیامبران و امامان
۷۷	۱. تبیین واژه «خلیفه» و کاربردهای آن
۸۰	۲. بررسی آیات موهم نفی خلافت الهی پیامبران و امامان
۸۰	۲-۱. استدلال لغوی به آیات در انکار خلیفه‌الله

الف. ناسازگاری معنای لغوی خلیفه با ادعای شیعه.....	۸۰
ب. عدم وجود قرینه صارفه از معنای لغوی به اصطلاحی.....	۸۲
ج. اشکال ادبی.....	۸۳
۳. استدلال به آیات عدم سنخیت خدا با بشر.....	۸۵
۴. ناسازگاری خلیفه الله بودن آدم با فساد و خونریزی.....	۸۵
۵. برتری نداشتن بشر بر سایر مخلوقات.....	۸۷
نتیجه گیری.....	۸۹

فصل سوم: نقد آرای سلفی گری ایرانی در شرایط و ویژگی های اصلی امام ۹۱/

بخش اول: نصب امام / ۹۳

گفتار اول: بررسی ادله تاریخی نافی امامت منصوصه.....	۹۵
نص و راه های شناخت امام منتخب الهی.....	۹۷
۱. وقایع تاریخی نافی نص.....	۱۰۱
۱-۱. قیام سادات علوی.....	۱۰۱
۲-۱. ساز و کار مختلف اصحاب ائمه.....	۱۰۷
۳-۱. تعدد مذاهب شیعی.....	۱۱۳
۲. رویکرد امامان به نص.....	۱۱۵
۱-۲. انکار ادعای نص از سوی امامان.....	۱۱۵
۲-۲. ناآگاهی امامان به نص.....	۱۲۲
گفتار دوم: بررسی حجیت شورا در امامت.....	۱۲۵
بررسی حجیت شورا در امامت.....	۱۲۵
الف. نقد و بررسی آیات.....	۱۲۶
آیه ۳۸ سوره شورا.....	۱۲۶
آیه ۱۵۹ سوره آل عمران.....	۱۲۹
آیه ۱۱۵ سوره نساء.....	۱۳۱
ب. بررسی بیانات حضرت علی علیه السلام در باب بیعت و شورا.....	۱۳۵
گفتار سوم: بررسی انکار امامت انحصاری.....	۱۳۷
تبیین واژه «امام» و کاربردهای آن.....	۱۴۰
انحصار عدد امامان شیعه از نگاه قرآن.....	۱۴۲

۱۴۴		بررسی آیات موهم نفی انحصار عدد امامان
۱۴۵		۱. استدلال به کاربست واژه امام در کتب آسمانی، انبیا و بنی اسرائیل
۱۴۵		۱-۱. کتب آسمانی
۱۴۵		۲-۱. انبیای الهی
۱۴۷		۳-۱. بنی اسرائیل
۱۴۸		۲. استدلال به آیه در خواست مقام امامت
۱۴۹		۳. استدلال به عدد ائمه گمراهی و عدم انحصار آن در عدد ۱۲
۱۵۰		۴. استدلال به آیات مثبت وجود امام در هر زمان
۱۵۲		۵. نفی وجود حجت بعد از رسول خدا ﷺ
۱۵۲		۶. عدم ذکر اعتقاد به امامان در اوصاف مؤمنان
۱۵۴		نتیجه‌گیری
۱۵۵		گفتار چهارم: بررسی مستندات تاریخی سلفی‌گری ایرانی در مشروعیت حکومت خلفا
۱۵۷		۱. نگاه به غدیر
۱۶۰		۲. بررسی شورای عثمان از نگاه آنان
۱۶۱		۳. بیعت حضرت علی علیه السلام با خلفا
۱۶۳		۴. سیره حضرت علی علیه السلام با خلفا
۱۶۵		۴-۱. نجنگیدن و همکاری با آنها
۱۶۶		۴-۲. ازدواج ساختگی
۱۶۷		۴-۳. دفاع از عثمان
۱۶۸		۴-۴. شرکت حسنین علیهما السلام در فتوحات
۱۶۹		۴-۵. نامگذاری فرزندان
۱۷۱		۴-۶. تمجید و مدح خلفا
۱۷۱		۵. نهج البلاغه و تأیید حکومت شورایی
۱۷۵		گفتار پنجم: بررسی جایگاه و عملکرد صحابه در انتخاب خلفا
۱۷۷		نگاه جریان سلفی‌گری ایرانی به صحابه
۱۷۷		۱-۱. عدم تحقیق و تفحص درباره صحابه
۱۷۹		۲-۱. کوتاهی نکردن صحابه در حق امیر مؤمنان علیه السلام
۱۸۳		۳-۱. عدم ارتداد و کفر صحابه
۱۹۰		۴-۱. مرجعیت علمی صحابه در معارف دینی

۱۹۴	۵-۱. عدم اختلاف و ناسازگاری میان صحابه
۱۹۴	۶-۱. صحابه مصداق صادقین در قرآن
۱۹۸	۷-۱. صحابه اسوه‌های هدایت
۲۰۰	نتیجه‌گیری

بخش دوم: علم امام ۲۰۱/

۲۰۳	گفتار اول: نقد دیدگاه جریان سلفی‌گری ایرانی به علم امام با محوریت نهج‌البلاغه
۲۰۵	ضرورت علم امام از منظر قرآن
۲۰۷	علم امام از نگاه امیر مؤمنان علیه السلام
۲۱۱	بررسی نگاه جریان سلفی‌گری ایرانی
۲۱۱	۱. اعتراف امیر مؤمنان علیه السلام به نداشتن علم غیب
۲۱۱	۱-۱. نفی علم غیب در خطبه ۱۲۸
۲۱۴	۲-۱. نفی علم به زمان مرگ و رازهای آن
۲۱۷	۳-۱. نفی علم از راسخان
۲۱۹	۲. اعتراف امیر مؤمنان به اختصاص علوم فرا بشری به خداوند
۲۲۰	۳. نفی علم غیب با توجه به منابع علم امام
۲۲۱	۳-۱. ختم علوم و حیانی
۲۲۲	۳-۲. تابعیت امیر مؤمنان علیه السلام از قرآن و سنت
۲۲۳	۴. گزارش‌های تاریخی نافعی علم
۲۲۴	۵. تنافی آیه ۷۸ نحل با علم امام در کودکی
۲۲۷	گفتار دوم: بررسی انکار نقش امام در دانش تفسیر
۲۲۸	۱. خصوصیات سبک گفتاری (ویژگی‌های خطاب)
۲۲۹	۱-۱. علایم و ویژگی‌های سبک گفتاری
۲۳۱	۲-۱. ادله و شواهد گفتاری بودن قرآن
۲۳۴	۱-۲-۱. گفتار بنیاد بودن جامعه عصر نزول
۲۳۴	۲-۲-۱. تنوع مضامین هر سوره
۲۳۵	۳-۲-۱. نقش زمان و مکان در فضای تکلم قرآن
۲۳۶	۴-۲-۱. استفاده از تأکیدات عاطفی
۲۳۷	۵-۲-۱. عدم بیان تمام قیدها و خصوصیات
۲۳۷	۶-۲-۱. فصاحت و بلاغت قرآن

۲۳۹	۲. مخاطبان قرآن
۲۴۴	۳. ادعای سلفی‌گری ایرانی
۲۴۵	۳-۱. بررسی و نقد
۲۵۴	۴. نتیجه‌گیری
۲۵۵	گفتار سوم: بررسی انکار شهادت بر اعمال
۲۵۵	انکار شهادت بر اعمال
۲۵۶	شهادت بر اعمال از مضامین غلو
۲۵۷	نفی شهادت بر اعمال از زبان امیرالمؤمنین (علیه السلام)
۲۵۹	شهادت بر اعمال و تجسس
۲۶۱	گفتار چهارم: بررسی انکار مقام تحدیث
۲۶۱	انکار تحدیث
۲۶۳	شواهد قرآنی تحدیث در امام پیشین
۲۶۵	شواهد تحدیث در منابع عامه

بخش سوم: عصمت امام / ۲۶۷

۲۶۹	گفتار اول: بررسی و نقد آرای سلفی‌گری ایرانی در عصمت پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم)
۲۷۳	آیات مثبت عقیده عصمت
۲۷۶	بررسی آیات موهم عدم عصمت
۲۷۷	عصمت حضرت محمد (صلی الله علیه و آله و سلم)
۲۹۷	گفتار دوم: بررسی و نقد آرای سلفی‌گری ایرانی در عصمت اهل بیت (علیهم السلام)
۲۹۷	عصمت اهل بیت (علیهم السلام)
۲۹۸	بررسی شبهات آیه تطهیر
۳۰۱	بررسی انکار عصمت از سوی امامان

فصل چهارم: نقد آرای سلفی‌گری ایرانی و اوصاف در شئون امام / ۳۰۷

۳۰۹	گفتار اول: آسیب شناسی غلوپژوهی در اندیشه امامتی سلفی‌گری ایرانی
۳۱۲	۱. معناشناختی غلو
۳۱۵	۲. مضامین غلو از نگاه این جریان
۳۱۵	۲-۱. غلو در ذات
۳۱۶	۲-۱-۱. توسل

۳۱۶	۲-۱-۲. زیارت قبور.....
۳۱۷	۳-۱-۲. شفاعت.....
۳۱۹	۲-۲. غلو در صفات.....
۳۱۹	۱-۲-۲. علم ویژه.....
۳۲۱	۲-۲-۲. ولایت در تکوین.....
۳۲۲	۳-۲-۲. رجعت.....
۳۲۲	۳-۲. غلو در فضائل.....
۳۲۳	۱-۳-۲. عصمت.....
۳۲۴	۲-۳-۲. خلقت نوری.....
۳۲۴	۳-۳-۲. تحدیث.....
۳۲۵	۴-۳-۲. فضائل گوناگون در زیارت نامه‌ها.....
۳۲۶	۳. تشخیص شاخصه‌ها و بسترهای غلو.....
۳۲۶	۱-۳. شاخصه‌های غلو.....
۳۲۶	۱-۳-۱. توهم فرابشری.....
۳۳۳	۲-۱-۳. مخالفت با قرآن.....
۳۳۴	۳-۱-۳. غالی یا اتهام راوی به غلو.....
۳۳۶	۲-۳. بسترها و زمینه‌های ایجاد پدیده غلو.....
۳۳۶	۱-۲-۳. دنیا طلبی افراد جاه طلب و توطئه دشمن.....
۳۳۷	۲-۲-۳. محبت افراطی.....
۳۳۸	۳-۲-۳. ضعف بینش؛ عدم تفکیک بین معجزه و هدف آن.....
۳۳۸	۴-۲-۳. گرایش به اباحی‌گری.....
۳۳۸	۵-۲-۳. توطئه سیاسی در نقض وحدت امت اسلام.....
۳۴۱	گفتار دوم: بررسی مستندات سلفی‌گری ایرانی در انکار معجزات امامان.....
۳۴۴	معجزه و اهداف آن.....
۳۴۶	معجزه و توحید افعالی.....
۳۴۸	بررسی ادله سلفی‌گری معاصر در انکار کرامات و معجزات.....
۳۴۸	۱. ایراد سندی.....
۳۴۹	۱-۱. بررسی ایرادات سندی.....
۳۵۰	۲-۱. کافی نبودن ادعای یک یا چند نفر در معجزه.....

۳۵۱.....	۲. تأکید قرآن بر بشر بودن انبیا و نداشتن صفات مافوق بشری
۳۵۲.....	۳. عدم تناسب معجزات ائمه علیهم السلام با سیر تکاملی معجزات انبیا
۳۵۵.....	۴. انکار فاعلیت طولی پیامبران در معجزه
۳۵۶.....	دلایل سلفی‌گری ایرانی در انکار اراده پیامبران در معجزه
۳۷۱.....	نتیجه‌گیری
۳۷۳.....	فهرست منابع